

Sygn. akt VI RCa 99/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2020 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Zofia Rutkowska
Sędziowie:	SO Hanna Niewiadomska SR del do SO Bogusława Olszewska-Wojgienica (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2020 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. S. (1)**

przeciwko małoletniej **J. S. (2)** reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową **M. S. (1)**

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji małoletniej pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 16 marca 2020 roku, sygn. akt III RC 680/19

Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala.

Bogusława Olszewska-Wojgienica Zofia Rutkowska Hanna Niewiadomska

Sygn. akt VI RCa 99/20

UZASADNIENIE

Powód J. S. (1) wniósł o obniżenie obowiązku alimentacyjnego względem małoletniej córki J. S. (2), orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie o sygn. akt VI RC 1292/12 z kwoty po 1000 złotych miesięcznie do kwoty po 500 złotych miesięcznie od dnia 1 września 2019 roku, płatnych na dotychczasowych zasadach. Wniósł także o zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. W toku postępowania zmodyfikował żądanie pozwu wnosząc o obniżenie alimentów do kwoty po 750 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu podał, że od momentu ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów nastąpiła istotna zmiana stanu faktycznego, a przede wszystkim nastąpiła istotna zmiana jego sytuacji materialnej, która uległa istotnemu

pogorszeniu ze względu na zdiagnozowanie u niego (...) oraz innych schorzeń współistniejących, co spowodowało konieczność powrotu do P.. Podkreślił, że powyższe wiązało się z utratą pracy w B. i koniecznością podjęcia znacznie gorzej płatnej pracy, bo choroba ograniczająca go w codziennym funkcjonowaniu może doprowadzić do całkowitej niezdolności do pracy. Jednocześnie przedstawił, że aktualnie uzyskuje dochód w kwocie nie przekraczającej 2800 złotych, co przy konieczności opłacenia stacji w kwocie 1000 złotych, zakupie żywności za kwotę 600 złotych oraz konieczności zakupu bardzo drogich leków, powoduje, że nie jest w stanie ponosić obowiązku alimentacyjnego na małoletnią córkę w dotychczasowej wysokości. Wskazał, że jego sytuacja uległa pogorszeniu nie z jego winy i zachodzą przesłanki określone w art.138 krio do obniżenia obowiązku alimentacyjnego.

Ustawowa przedstawicielka małoletniej **pozwanej J. S. (2)** wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W odpowiedzi na pozew wskazała, że faktyczną przyczyną powrotu pozwanego z B. do P. nie był jego stan zdrowia, ale konflikt powoda z jego bratem M. S. (2) -jego pracodawcą, którego przyczyną było nieustanne unikanie pracy przez powoda, co w zestawieniu z faktem, że powód przez (...) lat związku z matką pozwanej pracował zaledwie przez ok.2,5 roku, świadczy o jego stosunku do pracy. Pozwana przedstawiła, że wykazywane przez powoda schorzenia: nadciśnienie tętnicze, zwyrodnienie kręgosłupa szyjnego i ostrogi piętowe nie są schorzeniami uniemożliwiającymi wykonywanie normalnej pracy zarobkowej. Przedstawiła przy tym, że wszystkie zaświadczenia lekarskie, które przedstawił powód są wystawione przez tego samego lekarza, a dokumentacja medyczna dotycząca pobytu w szpitalu pochodzi z września 2018 roku. Nadto podniosła, że powód nie uczestniczy w wychowaniu pozwanej i nie utrzymuje kontaktów z małoletnią, podczas gdy matka pozwanej, która od 2002 roku ma (...), wymagający co kilka lat (...) i zdiagnozowany w Klinice (...) (...), jest jedynym opiekunem pozwanej i aby zapewnić jej byt pracuje ponad siły i swoje możliwości fizyczne. Podała, prowadzi swój zakład(...)i po odliczeniu kosztów prowadzonej działalności pozostaje jej kwota poniżej 2000 złotych. Matka pozwanej podkreśliła, że od chwili orzekania o alimentach minęło (...) lat i potrzeby małoletniej pozwanej znacznie wzrosły.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 16 marca 2020 roku w sprawie III RC 680/19 obniżył alimenty zasądzone od powoda na rzecz pozwanej z kwoty po 1000 złotych miesięcznie do kwoty po 750 złotych, natomiast w pozostałym zakresie powództwo oddalił. Odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu na rzecz powoda.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podał, że kwestia istotnej zmiany możliwości zarobkowych powoda, związana z pogorszeniem się jego stanu zdrowia znalazła potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Sąd I instancji podał, że powód w trakcie postępowania rozwodowego mieszkał i pracował w B.i zarabiał ok.1050 euro miesięcznie i po odliczeniu wydatków na mieszkanie pozostawała mu w budżecie kwota 700 euro pozwalająca na uiszczanie alimentów, a obecnie jego sytuacja materialna uległa istotnej zmianie. Podkreślił, że obecnie powód z uwagi na stan zdrowia może wykonywać tylko prace lekkie, bo schorzenia uniemożliwiają mu wykonywanie dotychczasowych obowiązków i utrata dotychczasowej pracy nastąpiła z przyczyn niezależnych od powoda, o czym świadczy orzeczenie stopniu niepełnosprawności. Sąd I instancji nie podzielił stanowiska pozwanej, że powód nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych i uchyla się od rzetelnego wykonywania pracy, albowiem pomimo stanu zdrowia powód znalazł pracę i zatrudniony jest w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem Sądu nie uległ zmianie zakres potrzeb małoletniej pozwanej, jej potrzeby są w pełni zaspokojone Sąd I instancji uznał, że kwota alimentów w wysokości 750 złotych miesięcznie odpowiada usprawiedliwionym potrzebom małoletniej i zapewnia jej stopę życiową równą z aktualnym poziomem życia i utrzymania powoda i na podstawie art.138 krio w zw. z art.135 § 1 krio obniżył alimenty zgodnie z żądaniem powoda.

Apelację od powyższego wyroku złożyła pozwana, żądając ponownego rozpatrzenia sprawy, zmiany zaskarżonego wyroku i przywrócenia alimentów dla pozwanej do kwoty po 1000 złotych miesięcznie. W pisemnych motywach uzasadnienia apelacji podała, że Sąd I Instancji nie wziął pod uwagę stanu zdrowia matki pozwanej, o czym świadczy okoliczność, że zaakcentowano stopień lekki niepełnosprawności ojca pozwanej, a nie zauważono, że matka jest osoba niepełnosprawną z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności bezterminowo. Przedstawiła przy tym, że matka pracuje ponad siły, narażając swoje zdrowie, aby zapewnić swojemu dziecku godny byt, a ojciec wykazuje zerowy wkład w wychowanie małoletniej pozwanej i nie widział jej od kilku lat. Zarzuciła także wyrokowi, że nie wzięto pod uwagę

okoliczności, że powód prowadzi gospodarstwo domowe ze swoją partnerką i jej synem, więc koszty eksploatacyjne i wynajmu nie są wyłącznymi kosztami powoda. Skarżąca nie zgodziła się także z ustaleniami Sądu I Instancji jakoby nie wzrosły potrzeby pozwanej, która dziś ma lat (...), a w chwili orzekania o rozwodzie swoich rodziców miała (...) lat i wymaga znacznie większego wkładu wychowawczego i dodatkowych nakładów finansowych ze względu na aktywność pozalekcyjną i stan zdrowia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji wprawdzie prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, jednakże na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął błędne wnioski w zakresie możliwości zarobkowej powoda i jego aktualnej sytuacji życiowej oraz uprawnionych potrzeb małoletniej pozwanej.

Z istoty obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka, które nie może utrzymać się samodzielnie (art. 133 § 1 kro), wynika obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania (art. 128 kro) w zakresie określonym z jednej strony – rozmiarami potrzeb uprawnionego do alimentacji, z drugiej zaś – możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego (art. 135 § 1 kro). Natomiast zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Koniecznym jest wykazanie, że nastąpiła istotna zmiana stosunków. Następuje to przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi.

Bezspornym jest, że od czasu poprzedniego orzekania o wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powoda upłynęło(...) lat. W okresie tym doszło do zmian, zarówno w sytuacji życiowej powoda, jak i małoletniej pozwanej. Powód podjął pracę zarobkową w P., założył nową rodzinę, zamieszkuje wraz ze swoją partnerką i jej synem i wspólnie prowadzi wraz z nimi gospodarstwo domowe, którą to okoliczność pominął Sąd I instancji. Koszty utrzymania mieszkania w tej sytuacji nie obciążają tylko powoda. Jak wynika z wyjaśnień powoda czuje się on zobowiązany dołożenia na dziecko partnerki, wskazując, że pozostaje ono też na jego utrzymaniu. Powód nie może jednak zapominać o tym, że zobowiązany jest do alimentowania w pierwszej kolejności swojego małoletniego własnego dziecka- pozwanej. Umknęła przy tym Sądowi I instancji okoliczność, że poza kwotą alimentów pozwany w żaden sposób nie przyczynia się do wychowania małoletniej córki, z którą nie utrzymuje kontaktu przez kilka ostatnich lat. To wyłącznie matka małoletniej pozwanej uczestniczy w jej życiu, a zgodnie z dyspozycją art.135 § 2 kro wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o wychowanie uprawnionego. Ten zarzut apelacyjny pozwanej należy uznać za trafny. Powód w żaden inny sposób poza świadczeniem pieniężnym nie przyczynia się do wychowania małoletniej pozwanej. Do alimentacji na rzecz małoletniego dziecka są zobowiązani obydwój rodzice. Możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej nie wynikają z faktycznie osiągniętych zarobków i dochodów, ale stanowią środki pieniężne, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swych sił umysłowych i fizycznych. Oceniając materiał dowodowy Sąd I Instancji całkowicie pominął okoliczność, że stan zdrowia matki dziecka, niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym od 2004 roku nie rokuje istotnej poprawy, a mimo to pracuje zarobkowo i dokłada wszelkich starań aby zaspakajać potrzeby małoletniej. W ocenie Sądu odwoławczego powód nie wykazał, aby jego stan zdrowia uniemożliwiał mu wywiązywanie się z ustalonego (...) lat temu obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej, tym bardziej, że jak twierdzi łoży na utrzymanie małoletniego dziecka partnerki. Jako błędne należy też ocenić wnioski Sądu I Instancji, że nie wzrosły potrzeby małoletniej pozwanej, która w chwili postępowania rozwodowego i orzekania o alimentach miała niespełna 6 lat. Potrzeby te wzrosły w sposób istotny, co w trakcie postępowania wykazała ustawowa przedstawicielka małoletniej pozwanej, a co umknęło uwadze Sądu I Instancji.

Reasumując powyższe Sąd doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie nie doszło do istotnych zmian po stronie powoda, uzasadniających obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanej

Z tych też powodów, na podstawie art.386§1 kpc należało zmienić zaskarżony wyrok i powództwo oddalić.